

**A Kúria
v é g z é s e**

Az ügy száma: Kvk.I.37.888/2016/3.

A tanács tagjai: dr. Hajnal Péter a tanács elnöke, Huszárné dr. Oláh Éva előadó bíró,
dr. Heinemann Csilla bíró

A kérelmező:

Képviselője: dr. Czeglédy és Társai Ügyvédi Iroda (dr. Czeglédy Csaba ügyvéd)

A kérelmezett: Nemzeti Választási Bizottság

Az eljárás tárgya: népszavazási ügy

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó: a kérelmező

A felülvizsgált jogerős határozat: a Nemzeti Választási Bizottság 77/2016. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 77/2016. számú határozatát megváltoztatja és megállapítja, hogy a népszavazást szervező Kormány nevében a külhoni magyaroknak küldött kampánylevelek sértik a választás esélyegyenlőségre, valamint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveit, és a népszavazást szervező Kormányt eltiltja a további jogszabálysértéstől.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A kérelmező Magyarország Kormánya (a továbbiakban: Szervező) által „Akarja-e, hogy az Európai Unió az Országgyűlés hozzájárulása nélkül is előírhasssa nem magyar állampolgárok Magyarországra történő kötelező betelepítését?” kérdésben kezdeményezett, 2016. október 2. napjára kitűzött országos népszavazásra vonatkozó kifogást terjesztett elő a Szervező nevében a külhoni magyaroknak címzett levelek (a továbbiakban: Levél) kapcsán, a Szervező kampánytevékenysége miatt. Kifogásához csatolt egy „Orbán Viktor, Magyarország Miniszterelnöke” fejlécű, „Kedves Honfitársam!” megszólítással külföldi lakcímre

Kvk.I.37.888/2016/3. szám

megküldött Levelet.

- [2] Álláspontja szerint a választói név- és lakcímadatok igénylésére és felhasználására a kampányidőszakban a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) és a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) szabályait kell alkalmazni. Így a Szervező is csak ezen jogszabályok keretei között, csak a Nemzeti Választási Irodától (NVI), és nem a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalától (KEK KH) igényelheti és használhatja fel a választók név- és lakcímadatait. A Szervező eljárásával sérült a Ve. 2.§ (1) bekezdés c) és e) pontja, valamint az Nsztv. 70.§ (1) bekezdése. Kérte a jogszabálysértés tényének megállapítását és a Kormány eltiltását a további jogszabálysértéstől.
- [3] A kérelmezett a lakcím-adatszolgáltatással kapcsolatban megkereséssel fordult a KEK KH-hoz, majd annak 72/109-2/2016. iktatószámú tájékoztatását (a továbbiakban: Tájékoztatás) követően a 77/2016. számú határozatával elutasította a kifogást.
- [4] Indokolása szerint az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. tv. (a továbbiakban: Nytv.) 17.§ (1) bekezdés, 18.§ (3) bekezdés, 19/A.§-a, az Nsztv. 69.§, 70.§, Ve. 101.§, 102.§, 140.§, 141.§ és 274.§-ai alapján téves a kérelmező azon érvelése, hogy a választói név- és lakcímadatok felhasználására népszavazási kampányidőszakban kizárólag az Nsztv. és a Ve. szabályai lennének alkalmazandók. A helyes értelmezése az, hogy az Nsztv. csak a szavazóköri névjegyzék adatai kiadására vonatkozó szabályokat tartalmazza, az Nsztv. és a Ve. nem tartalmaz konkrét eszközöket a népszavazási kampány kiemelt résztvevői, az Nsztv. 69. és 70. §-ában nevesített alanyi kör számára az országos népszavazáson választójoggal bíró, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok elérésére. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az Nsztv. 69-70. §-ában nevesített szervező és a kezdeményezés szervezésében részt nem vevő, országgyűlési képviselőcsoporttal rendelkező politikai pártok a népszavazási kampány során ne élhetnének az Nsztv. illetve a Ve.-n kívül más törvényben biztosított jogukkal, annak érdekében, hogy megszólítsák és a népszavazással kapcsolatos üzeneteiket eljuttassák e választópolgárok részére is. Az Nytv. 17. § (1) bekezdése alapján, a 18. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt kapcsolatfelvételt szabályozó rendelkezés alkalmazásával mind az őt, az országos népszavazás kezdeményezésében részt nem vevő, az Országgyűlésben frakcióval rendelkező pártnak is van lehetősége arra hogy a népszavazással kapcsolatos politikai véleményről tájékoztassa az adott állampolgárt, illetve választópolgárt. Ennek következtében a Kormány kifogásolt kampánytevékenység nem ütközik az Nsztv. 70.§-ába, nem esélyegyenlőség sértő, és nem ütközik a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe sem. Nem sérült a Ve. 2. § (1) bekezdés c) és e) pontja.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem

- [5] A kérelmező felülvizsgálati kérelmében a kérelmezett határozatának megváltoztatását, a kifogásnak való helyt adást kérte. Álláspontja szerint a kérelmezett határozata iratellenes, ésszerűtlen és megsértette-, illetve helytelenül alkalmazta az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdését, a Ve. 2.§ (1) bekezdés c) és e) pontjait, az Nsztv. 70.§ (1) bekezdését, az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során, Strasbourgban, 1981. január 28. napján kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1998. évi VI. tv., az információs önrendelkezési

Kvk.I.37.888/2016/3. szám

jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. tv., és az Nytv. rendelkezéseit.

- [6] Előadta, a kérelmezett a KEK KH kapcsolódó Tájékoztatását ésszerűtlenül mérlegelte. A választók név- és laccimadatainak népszavazási kampány idején való igényléséről egyértelműen rendelkezik az Nsztv. 70.§-a: a Kormánynak, mint Szervezőnek sem lehetnek többletjogosítványai a szervezésben részt nem vevő pártokhoz képest, vagy a népszavazás szervezésére egyébként, az Alaptörvény 8.cikk (1) bekezdés második mondata szerint jogosult Köztársasági Elnöknek, vagy 100.000 választópolgárnak.
- [7] Összegző előadása szerint a Kormány nem a végrehajtó hatalom letéteményeseként járt el, hanem az országos népszavazás szervezőjeként, amelynek részeként a kampánytevékenység kifejtésével alkotmányos jogát érvényesíti, azonban ezt a jogát csak a Ve. és az Nsztv. keretei között gyakorolhatja.
- [8] A tényállás kiegészítéseként előadta, hogy a dr. H. T. közérdekű adat megismerése iránti igényére a Miniszterelnöki Kabinetirodától kapott válasz szerint a Kormány 500.000 levelet küldött ki a külföldön élő nagykorú magyar állampolgárok részére.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [9] A kérelmező bírósági felülvizsgálat iránti kérelme alapos.
- [10] A Kúria a bírósági felülvizsgálati kérelem elején megsértettként tételesen megjelölt jogszabályi hivatkozásokat a kérelem szöveges indokolásához képest vizsgálta.
- [11] A kérelmező érintettsége kapcsán a Kúria nem kíván eltérni a Knk.IV.37.222/2016/9. számú végzés, [26], [27]. pontjaiban, a Knk.I.37.723/2016/3. számú végzés [22] pontjában és a Kvk.V.37.849/2016/3. számú végzés [8] pontjában már megfogalmazottaktól: országos népszavazási ügyben az esetleges érintettség hiányát a felülvizsgálati eljárás tekintetében nem lehet megállapítani, mivel az Nsztv. legitimáció hiányában történő elutasításra ebben a vonatkozásban nem ad lehetőséget.
- [12] A Kormánynak a 2016. október 2-i országos népszavazásban betöltött Szervezői szerepét és ehhez társuló kampányeszköz használati jogosultságát a Kúria legutóbb a Knk.I.37.723/2016/3.számú végzésében foglalta össze. Az ott leírtakat a Kúria jelen eljárásban tényként kezelte.
- [13] A Kúria a kérelmezett jelen felülvizsgálati eljárásban vizsgált 77/2016. számú határozatában, és a Tájékoztatóban foglaltak alapján azt is tényként állapította meg, hogy a Szervező az Nytv. 19/A.§-ában meghatározottak szerint jutott az – ukrainai és szlovákiai külföldi címek kivételével – a külföldön élő nagykorú magyar állampolgárok külföldi lakóhelyének adataihoz. A kifogáshoz csatolt Levél igazolja legalább egy adatnak a Szervező általi kampány-felhasználását.
- [14] A Ve. szerinti, a kifogásban, majd a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott alapelvi sérelem a perbeli tényállás mellett nem függ mennyiségi korlátoktól. A Kúria ezért mellőzte a felülvizsgálati kérelemnek a tényállás kiegészítésére a [8] pontban ismertetett előadásának

Kvk.I.37.888/2016/3. szám

tételes értékelését.

- [15] Az adatszolgáltatásra vonatkozó jogszabályok összevetése során megállapítható, hogy az Nytv. 17.§ (2) bekezdés a) pontja és az Nsztv. 70.§ (1) bekezdése ugyanolyan tartalmi jellemzőjű adatbázisokra vonatkozik: névre, lakcímre (Nytv-ben még továbbá értesítési címre).
- [16] Az Nytv. 17.§ (2) bekezdés szerinti adatot a 19.§ (1) bekezdésének megfelelően bárki (bármely polgár, illetve jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet) kérhet, de csak akkor, ha igazolja a felhasználás célját és jogalapját a 19.§ (1) bekezdés a)-d) pontjainak megfelelően. A megengedett célok között a politikai kampány nem szerepel. Az adatok Nytv. szerinti célokhoz kötött felhasználásának elve tehát kizárja a politikai kampányt folytatókat a közvetlen adatigénylésből.
- [17] A politikai kampány folytatói csak az Nytv. 18.§ (3) bekezdés szerinti közvetett módon, közvetítő útján vehetnék fel a kapcsolatot az adatbázisban szereplő személyekkel. Ekkor azt igényelhetik, hogy kapcsolatfelvétel céljából a nyilvántartás illetékes szerve a megjelölt személyt, személyi kört keresse meg és a) kérje írásos hozzájárulását ahhoz, hogy név, lakcím és értesítési cím adatait a kérelmező rendelkezésére bocsáthassa, vagy b) arról értesítse, hogy a kérelmezőt közvetlenül keresse meg, ha vele a kapcsolatot fel kívánja venni.
- [18] A KEK KH adatbázisának igénybevehetősége az Nytv. 17.§, 18.§ és 19.§ szerint jogosultak számára alapvetően különbözik a 19/A.§-on alapuló használatától, amit a Tájékoztató részletesen be is mutatott. A 19/A.§ szerinti esetben a Kormány közhatalmi szereplőként lesz jogosult a nagykorú, külföldön élő magyar állampolgárok név- és lakcímadatainak megismerésére a polgárok személyre szóló tájékoztatása, illetve a polgárok álláspontjának megkérdezése céljából. A kifogáshoz csatolt Levél azonban ennek nem felel meg, az a [22] pont szerinti tartalommal bír.
- [19] Tévedett tehát a kérelmezett akkor, amikor a Kormány, mint Szervező által kezdeményezett országos népszavazási eljárásban a pártok Nytv. 18.§ (3) bekezdés szerinti közvetett megkeresésre kapott lehetőségét azonos tartamúnak, azonos értékűnek tekintette az adatbázisnak a Kormány közhatalmi feladataihoz igénybe vehető 19/A.§ szerinti közvetlen megismerési és felhasználási jogosultságával.
- [20] A Nsztv. keretei között a 70.§ (1) bekezdésének megfelelően mind a népszavazás kezdeményezője, mind a kezdeményezés szervezésében részt nem vevő, de országgyűlési képviselőcsoporttal rendelkező pártok kérhetik az NVI-től az adott választó polgárok nevére, lakcímére vonatkozó adatokat.
- [21] Kétségtelen, hogy az Nsztv. 70.§ szerinti adatbázis csak a szavazóköri polgárok adatait tartalmazza, míg a KEK KH nyilvántartása – egyes feltételek támasztása mellett – a külföldön élő magyar állampolgárok nevét, lakcímét is, azaz az Nsztv. szavazóköri adatbázisa a jelenlegi szabályozás mellett nem alkalmas a választásra jogosultak teljes körének lefedésére. Amennyiben azonban a Kormány az országos népszavazás Szervezőjének minősül, akkor a kampány tevékenysége során csak azt az adatbázist használhatja, amely a kampányban részvevő, törvényi szinten szabályozott további személyi kör számára ugyanígy elérhető. A Kormány, mint Szervező az országos népszavazási kampányban kampányeszközeinek terjesztésére nem használhat olyan adatbázist, amelyhez az Nytv. 19/A.§ szerinti eljárásban, a közhatalom gyakorlójaként jutott.

- [22] A kifogáshoz csatolt Levél tartalmában egyértelműen a Szervező közvetlen megkeresése, a Ve. 140.§ b) pontja szerinti kampányeszköz. A Szervező olyan külföldön élő állampolgárnak küldte meg a kampányeszközt, akinek címét a választási eljárás keretei között nem szerezhette meg.
- [23] Az országos népszavazás kapcsán a KEK KH adatbázisának közhatalmi jogosultságon alapuló használata nem csak a Ve. 2.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti esélyegyenlőség-, hanem az e) pont szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvével is ellentétes.
- [24] Erre tekintettel a Kúria, az Nsztv. 1.§ (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján eljárva, a kérelmezett 77/2016. számú határozatát megváltoztatta, a Ve. 218.§ (2) bekezdés a) pontja alapján megállapította a jogszabálysértést, és a b) pont alapján a Szervezőt eltiltotta a további jogszabálysértéstől.

Záró rész

- [25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Ve. 229.§ (2) bekezdésének megfelelően nemperes eljárásban bírálta el.
- [26] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt eljárási illetéket a kérelmezettet az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c/ pontja alapján megillető illetékmentességre figyelemmel a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [27] A Kúria határozata elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2016. szeptember 29.

**dr. Hajnal Péter sk. a tanács elnöke, Huszárné dr. Oláh Éva sk. előadó bíró,
dr. Heinemann Csilla sk. bíró**